

רשומות

הצעות חוק

12 באוגוסט 1973

1085

י"ד באב תשל"ג

עמוד	
448	חוקי־יסוד : זכויות האדם והאזרח .
450	חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק) (תיקון), תשל"ג—1973 .
452	חוק השימוש בשם אדם למסחר, תשל"ג—1973 .
452	חוק שירות המריגה (גמלאות) (תיקון מס' 8), תשל"ג—1973 .
453	חוק להגנת חיית הבר (תיקון), תשל"ג—1973 .

חוק-יסוד: זכויות האדם והאזרח

1. האדם הוא בן-חורין. אין מטילים עליו הגבלות או חובות אלא מכוח החוק.
חירות האדם ושלטון החוק
2. (א) הכל שווים לפני החוק.
(ב) אין מפלים בין אדם לאדם מטעמי גזע, מין, לאום, עדה, ארץ מוצא, דת, השקפה, מעמד חברתי, השתייכות ארגונית או פוליטית.
(ג) גירסה א: אין באמור בסעיף קטן (ב) כדי לפגוע בחוק השכות או בחוק האזרחות, בכל הוראת חוק המתנה זכויות או חובות או כשירות לתפקידים ציבוריים באזרחות ישראלית, או בכל הוראת חוק המגינה על אשה באשר היא אשה.
(ד) גירסה ב: אין באמור בסעיף קטן (ב) כדי לפגוע בכל הוראת חוק המייחדת זכויות או חובות או כשירות לתפקידים ציבוריים לאזרחי המדינה, או בכל הוראת חוק הנובעת ממהותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית.
שוויון לפני החוק ואיסור הפליה
3. כל אדם זכאי להגנה כדין על חייו, גופו, נפשו, כבודו ושמו הטוב.
הגנה על חיי אדם וכבודו
4. (א) כל אדם זכאי לחירות אישית; אין שוללים ואין מגבילים זכות זו במאסר, במעצר, בהגליה, בגירוש, בהסגרה או בכל דרך אחרת, אלא על פי חוק ובהליכים הקבועים בחוק.
(ב) אדם הקובל על מעשה השולל או מגביל את חירותו האישית, שלא על פי החלטת בית משפט מוסמך, זכאי לפנות לבית-המשפט להכרעה תכופה בדבר חוקיות המעשה. אין מוציאים אדם אל מחוץ לתחום שיפוט המדינה, שלא על פי החלטת בית משפט מוסמך, לפני שהיתה לו הזדמנות לפנות לבית משפט להכרעה בדבר חוקיות המעשה.
חירות אישית
5. (א) כל אדם זכאי לגזע בארץ, לקבוע בה את מקום מגוריו ולצאת ממנה; אין מגבילים זכות זאת אלא על-פי חוק.
(ב) כל אזרח הנמצא מחוץ לישראל זכאי להיכנס אליה.
חופש התנועה
6. (א) כל אדם זכאי להגנה כדין על רשות היחיד וצנעת הפרט.
(ב) אין נכנסים ללא רשות לביתו של אדם, ואין עורכים חיפוש בביתו, בכליו ועל גופו, אלא מכוח חוק ובהתאם להליכים הקבועים בו.
(ג) אין פוגעים בצנעת חייו הפרטיים והמשפחתיים של אדם וכסוד שיחו, כתביו, מכתביו ותקשורתו, אלא באחד מאלה:
(1) בהרשאתו הקודמת של בית משפט מכוח חוק;
(2) מכוח הוראת חוק המיועדת לשמירה על בטחון המדינה;
והכל בהתאם להליכים הקבועים בחוק.
רשות היחיד וצנעת הפרט
7. כל אדם זכאי לעסוק בכל עבודה, עסק, מקצוע ומשלח-יד; אין מגבילים זכות זאת אלא על פי חוק.
חופש העיסוק
8. כל אדם זכאי להתקשר כחוזים ולרכוש נכסים; אין מגבילים זכות זו אלא על-פי חוק.
חופש החוזה

9. כל אדם זכאי להגנה כדין על קניניו; אין מפקיעים נכס ואין מוציאים אותו מרשות בעליו או מחזיקו ואין מטילים הגבלה על השליטה או השימוש בו אלא לשם טובת הכלל, לפי חוק, בהליכים שנקבעו בחוק ותמורת פיצוי נאות, זולת אם שלל או הגביל החוק את הפיצוי.
10. כל אדם זכאי לחופש המחקר והיצירה המדעית, הספרותית והאמנותית.
11. (א) כל אדם זכאי להביע דעותיו, לפרסמן, להפיצן ולהקנותן לאחרים, וכן לפרסם, להציג ולהפיץ מידע, מחקר ויצירה מדעית, ספרותית ואמנותית, והכל בעל-פה, בכתב ובכל אמצעי התקשורת.
- (ב) אין מגבילים זכות מזכויות אלה אלא על פי חוק הבא להבטיח את קיום המשטר הדמוקרטי, לשמור על בטחון המדינה ושלום הציבור, לשמור על ערכי המוסר או למנוע חילול דת, לשמור על זכויות הזולת או להבטיח הליכי משפט תקינים.
12. (א) הכל זכאים לקיים אסיפות, תהלוכות והפגנות בדרכי שלום למטרות חוקיות.
- (ב) אין מגבילים זכות זאת אלא על פי חוק הבא לקיים את שלום הציבור או למנוע הפרת הסדר הציבורי.
13. (א) הכל זכאים להתאגד להשגת מטרות חוקיות באמצעים חוקיים, לרבות התאגדות באיגודים מקצועיים להגנת ענייניהם הכלכליים והסוציאליים וקידומם.
- (ב) אין מגבילים זכות זאת אלא על פי חוק הבא להגן על בטחון המדינה או על קיום המשטר הדמוקרטי או על זכויות הזולת.
14. כל אדם זכאי לחופש עבודת האלוהים.
15. כל אדם זכאי לפנות לערכאות שיפוטיות למימוש זכויותיו ולהגנה עליהן.
16. כל אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא הוכחה אשמתו כדין.
17. אין מחייבים אדם להפליל את עצמו אלא מכוח החוק.
18. (א) אין מביאים אדם בפלילים בשל מעשה או מחדל שלא היו עבירה על פי חוק שעמד בתקפו בשעת עשייתו ואין גוזרים עליו עונש כבד משהיה קבוע בחוק, ואם בוטל החוק או שונה לקולא – על פי החוק העומד בתקפו בשעת גזר הדין.
- (ב) הוראה זו לא תחול על חוק הבא לעשות דין בגאצים ובעוזריהם או להעניש על פשעים נגד האנושות, פשעים נגד העם היהודי, פשעי מלחמה, הפשע השמדת עם, או פשעים לפי עקרונות המשפט המקובלים על משפחת עמי התרבות.
19. אין מפעילים סמכות חוקית הנוגעת בזכויותיו של אדם אלא בהליך הוגן, ללא משוא פנים וללא שיקולים שאינם לעניין.
20. (א) כל חוק הניתן לפירושים שונים, הפירוש שיש בו יותר כדי לקיים את זכויות האדם ופחות כדי להגבילן או להתיר הגבלתן – עדיף.
- (ב) הוראת חוק שנתקבלה אחרי תחילתו של חוק-יסוד זה והיא סותרת הוראה שבו – בטלה.
- (ג) חוק-יסוד זה אינו גורע מתקפו של חוק שנתקבל לפני תחילתו.

חוק המועצה לענף הלול (תיקון), תשל"ג-1973

1. בסעיף 3 לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), תשכ"ד-1963: (להלן - החוק העיקרי), פסקה (6) תסומן (8) ולפניה יבוא:

"(6) מתן שירותים בכל הנוגע לעופות ולתוצרת הלול, למעט שירותים בעת עיבוד של עופות שנעשה לאחר השחיטה, ההכשרה, הביתור והקפאה;

(7) פיקוח על תהליכי הטיפול בעופות ובתוצרת הלול כפי שורה שר החקלאות או מי שהוא הסמיך, למעט פיקוח על עיבוד של עופות שנעשה לאחר השחיטה, ההכשרה, הביתור והקפאה;"

2. במקום סעיפים 31 ו-32 לחוק העיקרי יבוא:

31. שר החקלאות יקבע את גודל משק הלול בהיקף ארצי: להטלה, להדגרה או לפיטום (להלן - משק הלול הארצי), המועצה רשאית לייצן לו בקשר לכך.

32. (א) שר החקלאות רשאי לקבוע את חלוקת היקף משק הלול הארצי למכסות ייצור ושיווק אישיות לביצים, לביצי דגירה או לבשר עוף, ויכול שהמכסות ייקבעו לפי קנה מידה של גודל הלהקות, של מספר

דברי הסבר

(1) מחקר השווקים ושיטות הייצור של ענף הלול ודרכי הטיפול בתוצרת;

(6) לפעול להגברת הצריכה של תוצרת ענף הלול בארץ ובחוץ לארץ.

מוצע להעניק למועצה סמכות לתת שירותים ולהטיל פיקוח על תהליכי טיפול בכל הנוגע לעופות ולתוצרת הלול ולהטיל אגרה למימון שירותים ופעולות כאלה.

סעיפים 31 ו-32 לחוק העיקרי מורים לענין 2 לאמור:

מכסות ארציות ואישיות

31. המועצה רשאית לקבוע בכללים מדי שנה בשנה, ובהתחשב עם הנחיות שר החקלאות בדבר חתכונן החקלאי -

(1) גודל משק הלול בהיקף ארצי להטלה, להדגרה או לפיטום (להלן - המכסה הארצית);

(2) עקרונות לקביעת מכסות ייצור ושיווק אישיות לביצים, לביצי דגירה או לבשר עוף במסגרת המכסה הארצית, ויכול שתמכסות ייקבעו לפי קנה מידה של גודל הלהקות או של מספר הביצים של משקל

סעיפים 31 ו-32 לחוק העיקרי מפרט את תפקידי מועצת ענף הלול, וזו לשונו:

3. תפקידי המועצה הם:

- (1) לתכנן את היקפו של גידול העופות להטלה, לפיטום ולהדגרה, בהתאם להנחיות שר החקלאות בדבר חתכונן ולהסדירו בהתאם לחתכונן;
- (2) לפקח על הטיפול;
- (3) להסדיר את הייצור של חומר רבייה ושיווק בארץ ובחוץ לארץ;
- (4) להסדיר שיווק ביצים ובשר עוף בארץ ובחוץ לארץ;
- (5) לעודד ולסייע -

(א) התקנת בשר עוף לשיווק, לרבות הקפאה ושימור;

(ב) הקמת מחסני מין ואריזה לביצים, לרבות מפעלים להקפאה;

1 ס"ח תשכ"ד, עמ' 12.

הביצים או של משקל בשר עוף, או בהתאם לאזורי הארץ, או בהתאם למצבם הכלכלי ושלבי התפתחותם של סוגי משקים חקלאיים או של משק חקלאי מסויים.

(ב) שר החקלאות רשאי לאצול מסמכויותיו לפי סעיף קטן (א), כולן או מקצתן, למועצה או לעובד מעובדי משרדו שיפעלו בהתאם להנחיותיו.

הוספת סעיף 50 א

אחרי סעיף 50 לחוק העיקרי יבוא:

אגרה ודיווח 50 א. המועצה רשאית בכללים לקבוע -

(1) אגרה בעד מתן שירותים כאמור בסעיף 3 (2) ו-(6), למעט אגרה בעד שחיטה;

(2) מועדים ודרכים לתשלום האגרה, לרכות ניכוייה מסכר-מים המגיעים לחייבים בה מהמועצה, וכן חיוב לנהל רישום ולמסור דינים וחשבונות לענין האגרה.

תיקון סעיף 73

האמור בסעיף 73 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) המועצה רשאית לאצול לועד הפועל מסמכויותיה לפי החוק חוץ מן הסמכויות השמורות לה לפי סעיף 27."

דברי הסבר

סעיף 4 סעיף 25 (א) לחוק העיקרי קובע בזה הלשון:
"א) הועד הפועל יבצע החלטות המועצה, ינהל את עניניה על פיהן ויהא מוסמך בענין זה להשתמש בכל הסמכויות של המועצה, חוץ מן השמורות למועצה לפי סעיף 27."

לאחרונה הועלתה טענה כי לשון הסעיף אינה מאפשרת לועד הפועל של המועצה לפעול בענין כלשהו ללא החלטת מליאת המועצה.

מוצע עתה להתיר ספק זה ולהסמיך את מועצת ענף הלול לאצול מסמכויותיה לועד הפועל שלה, חוץ מן הסמכויות בענינים שלפי סעיף 27 הן שמורות למועצה בלבד, דהיינו:

- (1) תקציב המועצה;
- (2) מינוי ועדת ביקורת;
- (3) קביעת כללים;

(4) כל סמכות אחרת שהמועצה תחליט לשמור לעצמה.

בשר עוף, או לפי קנה מידה אחד אחר (להלן - מכסות אישיות).

ועדת מכסות

32. (א) המועצה תמנה מבין חבריה ועדת מכסות אחת או יותר, שתהא מוסמכת לקבוע מכסות אישיות או לסרב לקבען בכסוף להוראות סעיף 31 (2) ובלבד שהרוב בוועדת מכסות יהיה מבין חברי המועצה שהם נציגי המגדלים.

(ב) החלטת ועדת מכסות בדבר קביעת מכסה אישית או בדבר סירוב לקבעה, תחומה בידי יושב ראש הועדה, תומצא למבקש, ואם נשלחה אליו בדואר רשום לפי מען מקום מגוריו הרגיל או מקום מגוריו האחרון או מקום עסקו הרגיל או מקום עסקו האחרון, יראה כאילו הומצאה לו בתום שבעה ימים מהיום שנמסרה לדואר וזאת אם יוכיח שלא הומצאה.

מוצע עתה להעניק סמכויות אלה לשר החקלאות, אשר יהא רשאי לאצול מסמכויותיו למועצה או לעובד מעובדי משרדו.

חוק השימוש בשם אדם למסחר, תשל"ג-1973

1. (א) שימוש בשמו של אדם, בתמונתו, בקולו או בחיקוייהם, למסחר או לפרסומת מסחרית, ללא הסכמתו, היא עילה לתביעת נזיקין. שימוש בשם ללא הסכמה
- (ב) שימוש כאמור בסעיף קטן (א) תוך עשר שנים לאחר מותו של אדם, ללא הסכמת יורשיו, היא בידיהם עילה לתביעת נזיקין.

דברי הסבר

הקבועות בחוקת ארצות הברית גם לאותה זכות לפרטיות הדרושה לצורך ההגנה מן הזכויות שבחוקה. באנגליה התלה הערות לנושא זה בתקופה מאוחרת יותר, ובסוף שנת 1969 הוגשה לפרלמנט הצעת חוק הזכות לפרטיות, שבה מוצע לקבוע בחוק זכות רחבה ומוגדרת לפרטיות ולהשאיר את פיתוחה לבתי המשפט. החוק המוצע בא להסדיר את אחד הענינים הכלולים בזכות לפרטיות, הוא השימוש בשמו או בדמותו של אדם למסחר או לפרסומת מסחרית, תופעה מצויה ביותר בימינו ונוקה מרובה.

מוצע להגביל את איסור השימוש האמור למסחר או לפרסומת מסחרית בלבד, להבדיל מפרסום אגב דיון או הבאת מידע בענין ציבורי, כשרואים את טובת הציבור עדיפה על הגנת הפרטיות.

דיני הנזיקין אינם רואים את השימוש בשמו או בדמותו האישית של אדם, ללא נטילת רשות ממנו, כפגיעה שהיא עצמו עילה לתביעה. אף אין אפשרות לייבא עילה כזאת מן המשפט המקובל, כי בתי המשפט באנגליה לא הכירו בסוג תביעה כזה (עיין בע"א 68/56 רבינוביץ' נ' מירלין, פד"י כרך י"א (2), עמ' 1225 וכן בת"א 144/55 יוסף ירון נ' צ.ד. בע"מ, פסקים מח', כרך י"א, עמ' 202).

השאלה הכללית של הגנה על הזכות לפרטיות, שהי שימוש בדמותו של אדם היא רק אחד הפנים שבה, נדונה בהרחבה, מאז 1890, בארצות הברית במאמרים המעידים על מחלוקת בין המלומדים בסוגיה זו.

ההתפתחות, למעשה, בארצות הברית, היתה בשני כיוונים. מצד אחד, התפתח השימוש בתרופות הניתנות לפי המשפט המקובל, ומצד שני, נמצאה תרופה בזכויות

מתפרטמת בזה הצעת חוק מטעם חבר הכנסת:

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 8), תשל"ג-1973

1. בסקעיף 100 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ג-1970, במקום הרישה המסתיימת במלים "שבצבא הבריטי" יבוא "מי שבתקופה שבין י"ז באלול תרצ"ט (1 בספטמבר 1939) לבין ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948) התגייס בארץ ישראל לשירות בטחוני פעיל ומלא בארץ או בחוץ לארץ". תיקון סעיף 100
2. חוק זה יחול לגבי הזמן שלאחר תחילתו גם על מי שפרש משרות המדינה לפני תחילתו ועל שאיריו. תחילה

דברי הסבר

השנה עד כינונה של המדינה. לפי הצעת חוק זו ניתן יהיה לכלול בקטגוריה של הזכאים לוותק בטחוני, בנוסף לאנשי הבריגדה היהודית והצבא הבריטי, גם את המתגייסים לנוטרות ולפלמ"ח.

מוצע לאפשר זכאות בחישוב הוותק הבטחוני, לצורך גמלאות של העובדים בשירות המדינה, לכל אלה ששירתו בשירות בטחוני פעיל ומלא, בארץ או בחוץ לארץ, לפי קריאת המוסדות הלאומיים, מראשית מלחמת העולם

1 ס"ח תשל"ג, עמ' 65, עמ' 120; תשל"א, עמ' 107; תשל"ג, עמ' 78, עמ' 80, עמ' 82, עמ' 200 עמ' 255.

חוק להגנת חיית הבר (תיקון), תשל"ג-1973

תיקון סעיף 14

1. בסעיף 14 לחוק הגנת חיית הבר, תשט"ו-1955:

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "חמש מאות" יבוא "חמשת אלפים";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "מאתיים וחמישים" יבוא "אלף וחמש מאות";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "מאה" יבוא "חמש מאות".

דברי הסבר

זה נוסחן של סעיפים 2, 3, 4 ו-16(3):

איסור ציד

2. לא יצוד אדם חיית-בר מוגנת.

דשידן ציד

3. לא יצוד אדם ציד אלא ברשיון ציד.

מקומות אסורים

4. (א) לא יצוד אדם בתחום חמש מאות מטר ממחנה, מגן ציבורי ומבית הנמצא בתחום יישוב, או בתחום מאה מטר מבית אחר או מבית קברות.

(ב) לא יצוד אדם ביריה העשויה לפגוע בחוטי רשת חשמל, טלפון וטלגרף.

ביצוע ותקנות

16. שר החקלאות ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר -

(3) איסור או הנבלה על צידתה של חיית-בר או של סוג מסויה בתקופה מסוימת או באזור מסוים;.

חוק להגנת חיית הבר, תשט"ו-1955, שם לו למטרה לשמור על הגנתה, שלומה ורווחתה של חיית הבר.

17 שנה חלפו מאז שהחוק החוק ושיעורי הקנס שנקבעו בו לא הוגדלו. הקנסות באות למוע פגיעה בחיית הבר, ומוצע להעלות את שיעורם לשיעור מציאותי.

זה נוסחו של סעיף 14 שמוצע לתקנו:

עיושין

14. (א) העובר על הוראות הסעיפים 2, 3 ו-4 או על תקנה שהותקנה לפי פסקה (3) לסעיף 16, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) העובר עכירה אחרת על חוק זה או על תקנה לפיו, או העובר על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתן לפי חוק זה, דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס מאתיים וחמישים לירות או שני הענשים כאחד.

(ג) האורב לצוד חיית בר שאסור לו לצודה, וכן העושה בידועין פעולה העלולה להכיא לצידתה של חיית בר בעבירה על חוק זה או על תקנות לפיו, דינו - מאסר חודש או קנס מאה לירות או שני הענשים כאחד.

1 ס"ח תשט"ו, עמ' 10.